

Toelichting bij het gebruik van het Model Legionella Risico-analyse en Beheersplan koeltoreninstallatie

Doel

Het Model Legionella Risico-analyse en Beheersplan is een “onderlegger” bij het opstellen van de risico-analyse en het beheersplan van een willekeurige natte koeltoreninstallatie. De opzet is vooral gericht op natte koeltoreninstallaties ten behoeve van koeling van gebouwen.

Onder een natte koeltoreninstallatie wordt verstaan het samenstel van:

- de koeltoren(s) in de betreffende installatie;
- het koelwaterzijdige deel van de warmtewisselaars die worden gekoeld;
- het verbindende leidingwerk;
- de aansluitleiding;
- de watervoorbehandeling (indien aanwezig);
- de waterbehandeling;
- de afvoer van het spuiwater.

Het gebruik van dit model heeft als doel de eenduidigheid en kwaliteit van de beheersplannen in Nederland te bevorderen en de opsteller te ondersteunen.

Het kan eventueel worden ingezet bij het certificeren van het beheren van natte koeltoreninstallaties.

Hoe te gebruiken?

Het Model Legionella Risico-analyse en Beheersplan is een Word-bestand, waarin de opsteller de zaken die specifiek van toepassing zijn op de beschouwde installatie kan toevoegen en zaken die niet van toepassing zijn kan weglaten. “Elke koeltoreninstallatie is anders!”. Vervolgens kan de opsteller de diverse model-tabellen gebruiken om de gegevens en bevindingen in te vullen.

De cursieve teksten in het model zijn aanwijzingen voor het invullen en kunnen worden verwijderd, nadat de relevante zaken zijn ingevuld/verwerkt.

Het resultaat moet niet alleen aansluiten op de technische uitvoering van de installatie, maar vooral ook op de organisatie rondom het beheer. De opsteller dient alle benodigde informatie te vergaren bij de juiste personen en instanties en zal in veel gevallen advies moeten uitbrengen over:

- verbeteringen aan de installatie;
- het stroomlijnen van de organisatie rondom het beheer, inclusief de communicatie;
- het verbeteren van de betrokkenheid van de bedrijfsleiding/exploitant.

Kwaliteit van de opsteller

De opsteller dient derhalve deskundig te zijn en voldoende ervaring te hebben op het gebied van zowel koelinstallaties als waterbehandeling en moet functioneren op minimaal hbo-niveau. De opsteller moet inzicht hebben in facilitair management en op de hoogte zijn van de laatste wetgeving, technische richtlijnen en de beste beschikbare technieken op het moment van opstellen (BREF-Koeling, ISSO-55.3 en Arbo-informatieblad 32). De opsteller dient daarnaast te beschikken over goede communicatieve vaardigheden.

De Drijver van de inrichting

Bij het beheer van de koeltoreninstallatie is belangrijk dat de drijver van de inrichting wordt aangewezen en de eindverantwoordelijkheid op zich neemt voor Legionella Risico-analyse en Beheersplan koeltoreninstallatie en het beheer wat daaruit volgt.

Wat onder drijver van de inrichting wordt verstaan heeft de wetgever niet duidelijk aangegeven. Volgens de toelichting op de Wm kan het gaan om rechtsoptvolgers, maar onder omstandigheden ook om personen die een privaatrechtelijke relatie hebben met de persoon aan wie de vergunning is verleend. Welke relaties het betreft wordt niet door de wetgever aangegeven. In ieder geval zal het gaan om huur, pacht en mogelijk ook bruikleen.

Normadressaat

De vergunninghouder - de drijver van de inrichting - is verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften. Dit geldt ook voor naleving van deze voorschriften door derden waarover hij zeggenschap heeft, leveranciers en werknemers e.d.

De drijver van de inrichting is de (rechts)persoon tot wie de milieuregels zijn gericht, de normadressaat. Het begrip persoon wordt door de wetgever uitgelegd als natuurlijk persoon en rechtspersoon.

Exploitant

De drijver van de inrichting, de vergunninghouder, is de persoon die de inrichting exploiteert en zeggenschap over de inrichting heeft. Het begrip exploitant wordt in de jurisprudentie meestal feitelijk vastgesteld. Een belangrijk criterium daarbij is of de desbetreffende persoon voldoende zeggenschap heeft over - de bedrijfsvoering van - de inrichting.

Zeggenschap

Naast het vereiste van zeggenschap gebruikt de RvS nog twee andere criteria. Ten eerste of er sprake is van een vereiste mate van betrokkenheid bij de activiteiten van de inrichting. Ten tweede wordt in bepaalde gevallen een persoon als exploitant aangemerkt die in een bijzondere gezagsverhouding tot de inrichting staat, zoals een curator.

Aan laatstgenoemde aspecten - betrokkenheid of bijzondere gezagsverhouding - wordt echter voldaan wanneer er sprake is van voldoende zeggenschap.

Voorbeelden van zeggenschap uit de jurisprudentie zijn:

Een vereniging voert het beheer over een jachthaven, verzorgt facilitaire voorzieningen en er bestond een goedkeuringsregeling in de statuten betreffende verkoop of verhuur van boxen (ligplaatsen) van leden. Hierdoor had de vereniging voldoende feitelijke zeggenschap over de activiteiten binnen de jachthaven en kon als overtreder worden aangemerkt.

In een bedrijfsverzamelgebouw dat als één inrichting gold, heeft de vergunninghouder als zelfstandige rechtspersoon zeggenschap over de afzonderlijke bedrijven betreffende de vergunde activiteiten. Deze verplichting is vastgelegd in de huurcontracten. Wie de inrichting exploiteert wordt in dit geval dus mede bepaald door een privaatrechtelijke relatie.⁶¹

Zoals hierboven al is aangegeven kunnen ook natuurlijke personen worden aangemerkt als drijver van een inrichting. Hierbij kijkt de RvS ook naar de zeggenschap over de inrichting. In een uitspraak van 24 april 2004 oordeelde de RvS dat vanwege de grote invloed op het bestuur en de zeggenschap over de rechtspersoon - i.c. was de betreffende persoon enig bestuurder en tevens enig aandeelhouder - de natuurlijke persoon kon worden aangemerkt als degene die de inrichting drijft.

Commissie van deskundigen

Het "Model Legionella Risico-analyse en Beheersplan koeltoreninstallaties" is tot stand gekomen onder begeleiding van een contactgroep met de volgende samenstelling:

F.H. Balster	Rijksgebouwendienst	ir. M.J.M. Mekel	GEA Polacel Cooling Towers
ing. E. van Dijk	Air Quality Watermanagement	ing. O.W.W. Nuijten (sec./rapp.)	ISSO
ir. H.R. Eppinga	HydroVRTX b.v.	ing. R.T.P. van Roon	Rijksgebouwendienst
J.H. v.d. Eshof (rapp)	Grontmij Technical Management	ing. W.G. v.d. Schee (vz)	Wolter & Dros b.v.
E. Joosten	Dienst Milieu en Bouwtoezicht	J. Vonk	Dienst Milieu en Bouwtoezicht
ing. R.L v.d. Lande	Thermica b.v.	F.A. Vos	Uneto-VNI
J. van Leeuwen	Dalkia Gebouwenbeheer b.v.	M. Waardenburg	GEA Polacel Cooling Towers
ing. E. Leiting	Kalsbeek b.v.	M. van der Wielen	Lubron Waterbehandeling b.v
ing. J. Lijkendijk	Excellent Ozone Systems&Cons.		
De heer drs. A. Bartels van het LCHV heeft advies uitgebracht over communicatie met de GGD.			